

Aanbevelingen voor een toekomstbestendige zorgsector

Omgaan met personeelstekorten in de gehandicaptenzorg

Wereldwijd staat de zorgsector voor grote uitdagingen door toenemende personeelstekorten. De gehandicaptenzorg wordt extra hard getroffen: er is veel verloop onder zorgmedewerkers, terwijl juist langdurige relaties tussen zorgmedewerkers en mensen met een verstandelijke beperking belangrijk zijn voor goede zorg. De Academische Werkplaats Leven met een verstandelijke beperking (AWVB) onderzoekt hoe zorgorganisaties in deze sector omgaan met de huidige personeelstekorten. Het onderzoek biedt aanbevelingen voor een toekomstbestendige zorgsector.

Conclusie

Personeelstekort vraagt om aandacht voor zorgmedewerkers

De personeelstekorten in de zorg staan hoog op de politieke agenda. De oplossing ligt niet alleen in het aannemen van nieuwe medewerkers, maar juist in het out of the box vormgeven van innovaties. Het onderzoek laat zien hoe HR-afdelingen creatief bij kunnen dragen door het volledig benutten van het potentieel van het huidige personeel, het herzien van werkwijzen en het verbeteren van strategieën om personeel te behouden. Zo kunnen zorgorganisaties een veerkrachtig en effectief personeelsbestand opbouwen.

Belangrijkste bevindingen en aanbevelingen

1. Volledig benutten van het potentieel van het huidige personeel

- *Welzijn van medewerkers:* Het waarborgen van de mentale en fysieke gezondheid van medewerkers is belangrijk om burn-out te voorkomen en personeelsbehoud te versterken. Toegankelijke gezondheidsondersteuning en een positieve werkomgeving dragen hieraan bij.
- *Flexibele inzet van medewerkers:* Het inzetten van medewerkers op locaties waar de grootste behoefte aan personeel is, draagt bij aan kennisuitwisseling en optimaal gebruik van beschikbare menskracht. Medewerkers kunnen meerdere rollen op zich nemen of zich tussen teams bewegen.
- *Herziening van taakverdeling:* Het overdragen van niet-gespecialiseerde taken aan andere medewerkers zorgt ervoor dat zorgmedewerkers zich kunnen concentreren op de interactie met cliënten.

[lees verder >](#)

“In de zorg voor mensen met een verstandelijke beperking is de relatie tussen zorgmedewerker en cliënt essentieel. De focus moet vooral liggen op oplossingen die de menselijke kant van het werk ondersteunen.”

– Petri Embregts, hoogleraar AWVB

2. Herzien van werkwijzen

- **Verbeteren van wervingsprocessen:** Het wervingsproces efficiënt inrichten en een grotere diversiteit aan kandidaten overwegen, kunnen bijdragen aan het terugdringen van het personeelstekort. Zoals kandidaten werven die aan ongeveer 80 procent van de criteria voldoen en ondersteuning bieden voor verdere groei.
- **Technologie en automatisering:** Het inzetten van technologie kan administratieve lasten verminderen en zorgmedewerkers meer tijd geven voor direct contact met cliënten. Bijvoorbeeld door het implementeren van elektronische zorgsystemen en AI-gedreven oplossingen waar passend.

“Het Nederlandse personeelsaanbod zal alleen maar afnemen de komende jaren en we moeten innovatief zijn in het vinden van nieuwe medewerkers. Het inzetten van bijvoorbeeld statushouders kan voor een deel bijdragen aan het terugdringen van het personeelstekort.”

– Senior beleidsadviseur (deelnemer aan het onderzoek)

3. Verbeteren van strategieën om personeel te behouden

- **Betrokkenheid van medewerkers:** Het creëren van een ondersteunende en inclusieve werkomgeving en het bieden van ontwikkelingsmogelijkheden kan de betrokkenheid en tevredenheid van medewerkers vergroten.
- **Inwerkprogramma's:** Het implementeren van gestructureerde inwerkprogramma's - met speciale aandacht voor de behoeften van pas afgestudeerden - kan helpen om het personeelsverloop in de eerste jaren te verminderen.

“We zetten altijd de cliënt op de eerste plaats, maar we zouden zowel de cliënt als de medewerker op de eerste plaats moeten zetten.”

– HR-directeur (deelnemer aan het onderzoek)

Over het onderzoek

Er werden interviews afgenomen met bestuurders, HR-directeuren en beleidsadviseurs van acht zorgorganisaties voor mensen met een verstandelijke beperking, die verbonden zijn aan de AWVB. Het onderzoek richtte zich op het verkennen van de uitdagingen en mogelijke oplossingen voor personeelstekorten in de gehandicaptenzorg.

Dit factsheet is gebaseerd op het artikel [Impact pathways: putting workers front and center in addressing workforce shortages in intellectual disability care](#)

Auteurs: dr. Vincent Peters (AWVB), dr. Noud Frielink (AWVB), ir. Carry van Leest (AWVB), Lucienne Heerkens (AWVB) en prof. dr. Petri Embregts (AWVB), 2024, International Journal of Operations & Production Management

Meer weten? Neem dan contact op met Lucienne Heerkens, kennismanager van de AWVB: awvb@tilburguniversity.edu

november 2024

www.awvb.nl